

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Lietuvos Respublikos
Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2019-10-02 Nr. (12) – SD-582
| 2019-09-19 Nr. (28.4-41K)-3-3500

DĖL ĮSAKIMO PROJEKTO DERINIMO

Lietuvos savivaldybių asociacija, išanalizavusi Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą, pritaria jam be pastabų.

Direktorė

Roma Žakaitienė

G. Keso, 219 5980, goda.keso@lsa.lt

NARKOTIKŲ, TABAKO IR ALKOHOLIO KONTROLĖS DEPARTAMENTAS

Biudžetinė įstaiga, Šv. Stepono g. 27, 01312 Vilnius, tel. 8 706 68060,
faks. 8 706 68095, el. p. ntakd@ntakd.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302610311

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2019-09-27
I TAIS

S-2475(1)
Nr. 19-11096

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

DĖL ĮSTATYMO PROJEKTO DERINIMO

Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentas (toliau – Departamentas), atsakydamas į Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2019-09-19 raštu Nr. (28.4-41K)-3-3500 pateiktą derinimui Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), teikia savo nuomonę bei argumentus dėl nepritarimo Įstatymo projekto nuostatom.

1. Pabrėžtina, kad Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 nuostatos, kurios yra kvestionuojamos Įstatymo projekte, buvo **inicijuotos ir sulaukė didelio palaikymo iš visuomenės**, iniciatyvinė grupė „Už blaivią“ dėl šių nuostatų ir jų įgyvendinimo surinko daugiau kaip 61 tūkst.¹ gyventojų parašų.
2. Parengtame Įstatymo projekte bei jį lydinčiuose dokumentuose **nėra pateikta jokių svarių argumentų bei priežasčių** dėl nuo 2020 m. sausio 1 d. priimtų ir įsigaliosiančių Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo nuostatų nukėlimo iki 2021 m. lapkričio 1 d. Departamento nuomone bei vertinimu, ūkio subjektai turėjo pakankamai laiko pasiruošti 2017 m. birželio 1 d. priimtų ir nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiančių nuostatų įgyvendinimui (t. y. 2,5 metų laikotarpi).
3. Teisėkūros pagrindų įstatymo 15 str. 1 d. nustatyta, kad rengiant teisės akto, kuriuo numatoma reglamentuoti iki tol nereglamentuotus santykius, taip pat kuriuo iš esmės keičiamas teisinis reguliavimas, projektą, privalo būti atliekamas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas. Departamento nuomone **privalo būti atliktas numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas**, kas šiuo metu nėra padaryta.
4. Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodyta, kad priėmus Įstatymo projektą, neigiamų pasekmių nenumatoma. Departamento nuomone Įstatymo pakeitimo projekto nuostatos sudarytų nelygias konkurencines sąlygas ūkio subjektams, kurie jau pasiruošę

¹ <http://alkas.lt/2016/05/20/pilietines-iniciatyvos-uz-blaivia-parengtas-alkoholio-kontroles-istatymo-pakeitimo-projektas-bus-svarstomas-seime/>

- įsigaliosiančių įstatymo normų įgyvendinimui. Pažymėtina, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymo 4¹ straipsniu, tais atvejais, kai teisės akto projektu nustatomas, keičiamas arba panaikinamas reguliavimas, privaloma atlikti **numatomo teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai vertinimą**.
5. Departamento nuomone, svarstant nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiančio draudimo alkoholiniams gėrimams prekiauti pavylionuose, papildimiuose, maitinimo vietose atidėjimą, būtų **nutolstama nuo bendros Lietuvos Respublikoje vykdomos alkoholio politikos tikslų ir nebūtų užtikrintas priimtų alkoholio kontrolės politikos nuostatų tęstinumas**. Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 nuostatos įgyvendina Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatas bei Pasaulio sveikatos organizacijos rekomendacijas, susijusias su alkoholio prieinamumu ir vartojimo mažinimu, ypač tarp nepilnametėjų asmenų. Pabrėžtina, kad Lietuvos Respublikos Seimo 2018 m. gruodžio 13 d. patvirtintos Valstybinės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programos vienas iš tikslų sumažinti alkoholio, tabako gaminių ir su tabako gaminiams susijusių gaminių prieinamumą (fizinį ir ekonominį), siekiant apsaugoti visuomenės ir asmens sveikatą, o šiam tikslui pasiekti nustatyta viena iš įgyvendinimo kryptų – užtikrinti priimtų alkoholio, tabako ir su tabako gaminiams susijusių gaminių prieinamumo ribojimo priemonių tęstinumą ir poveikio vertinimą. Dar 2006 m. Jungtinės Karalystės Alkoholio tyrimų instituto parengtos Europos Komisijai „Alkoholis Europoje visuomenės sveikatos požiūriu“ ataskaitos rekomendacijose alkoholio prieinamumo atžvilgiu nurodyta, kad atitinkamos institucijos, kurios yra įvedusios alkoholio prekybos vietų skaičiaus, tankumo, vietos, darbo valandų ir dienų apribojimus, turėtų stengtis nešvelninti savo įvestų apribojimų. Pažymėtina, kad šios ataskaitos rekomendacijos aktualios ir šiandien.
6. Departamento nuomone, dažna įstatymų kaita bei dažni įstatyminių normų svarstymai dėl keitimo ar atšaukimo priimtų, bet dar neįsigaliojusių įstatymo normų, **sumenkina pasitikėjimą įstatymu bei vykdoma politika**. Siekiant užtikrinti visuomeninių santykių stabilumą, teisės normos neturėtų būti nuolat keičiamos.
7. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad Departamentas, atlikdamas Alkoholio kontrolės įstatymo reikalavimų priežiūros funkciją, ne kartą yra gavęs iš gyventojų bendrųjų, švietimo ir ugdymo įstaigų skundus apie šalia šių įstaigų ir gyvenamųjų namų veikiančių pavylionų daromus Alkoholio kontrolės įstatymo pažeidimus. Departamentui atlikus tyrimus, **dažnu atveju skundai pasitvirtinavo**. Taip pat svarbu pastebėti, kad smulkiojo verslo atstovai siekdami konkuruoti su didžiaisiais prekybos tinklais, vykdydami griežtai reglamentuojamų produktų prekybą ir siekdami didesnio pelno, dažnu atveju pasitinkdavo neteisėtos – prekybos alkoholiniams gėrimams strategiją (pvz. vykdydami prekybą alkoholiniams gėrimams draudžiamu laiku). Nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiantys draudimai vykdyti mažmeninę prekybą alkoholiniams gėrimais pavylionuose, papildimiuose, nestacionariuose viešojo maitinimo vietose alkoholinių gėrimų prieinamumą (mažes prekybos vietų skaičius, licencijų suteikiančių teisę prekiauti alkoholiniams gėrimais rūšių skaičius), taip pat padės išvengti alkoholio vartojimo nulemtų nelaimingų atsitikimų prie vandens telkinių, tuo pačiu būtų užtikrinamos vaikų,

nepilnamečių asmenų teisės į poilsio aplinką, apsaugotą nuo alkoholio vartojimo ir, kiek įmanoma, nuo alkoholinių gėrimų vartojimo propagavimo neigiamų pasekmių.

Direktoriaus pavaduotoja,
laikinais atliekanti direktoriaus funkcijas

Gražina Belian

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, http://www.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2019-10-01 Nr. (10.1.1.3-413)10-5954
Į 2019-09-19 Nr. (28.4-41K0-3-3500

Kopija:
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

DĖL PATVIRTINTŲ ALKOHOLIO KONTROLĖS PRIEMONIŲ ATIDĖJIMO

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija (toliau – Ministerija) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtą Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. 857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir informuoja, kad jam nepritaria.

Alkoholio suvartojimas Lietuvoje, nors ir įgavo mažėjimo tendenciją, neginčytinai išlieka labai didelis kitų Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) šalių-narių kontekste ir yra vienas pagrindinių išvengiamo sergamumo ir mirtingumo veiksnių. Tą pažymėjo ir EBPO savo naujausioje rengiamoje 2019 m. Šalies sveikatos profilio ataskaitoje. Gyventojų sveikatos rodikliai, ypač tiesiogiai priklausomi nuo alkoholio vartojimo, nepaisant pastarųjų metų teigiamų pokyčių, išlieka blogi ir sunkia našta slegia šalies gerovę ir ekonomiką. Tai iš esmės įrodo nuoseklios ir visuomenės sveikatos išsaugojimą orientuotos valstybės alkoholio kontrolės politikos tęstinumo būtinybę. Ypatingai svarbu, kad mažėjantys sergamumo ir mirtingumo nuo ligų, susijusių su alkoholio vartojimu, rodikliai ir toliau išlaikytų įgautą mažėjimo tendenciją ir pagreitį.

2017 m. birželio 1 d. Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymu Nr. XIII-394 buvo patvirtintas kompleksas nuoseklių, plačiai išdiskutuotų, įrodymais pagrįstų Pasaulio sveikatos organizacijos rekomenduojamų priemonių, kuriomis siekiama įgyvendinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje numatytus siekius mažinti alkoholio prieinamumą, vartojimą ir sukeltą žalą. O priimtų alkoholio prieinamumo ribojimo priemonių tęstinumo užtikrinimas yra įtvirtintas kaip viena iš ilgalaikės Valstybinės narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės ir vartojimo prevencijos 2018–2028 metų programos, patvirtintos 2018 m. gruodžio 13 d. Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. XIII-1765, krypčių.

Detali Ministerijos pozicija dėl atitinkamų Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme Nr. I-857 (toliau – įstatymas) įtvirtintų nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiančių prekybos alkoholiniais gėrimais apribojimų ir argumentai yra išdėstyti Ministerijos 2019 m. rugpjūčio 20 d. raštu Nr. (10.1.1.3-413)10-5226 atsakant į smulkiųjų prekybininkų ir 2019 m. rugpjūčio 28 d. raštu Nr. (10.1.1.3-413)10-5367 atsakant į Lietuvos viešbučių ir restoranų asociacijos kreipimąsi.

Svarbu paminėti, kad anksčiau minėtuose susirašinėjimuose Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija 2019 m. rugpjūčio 27 d. raštu Nr. (28.4-41E0-3-3233 pateikė poziciją: „Tačiau, manome, kad draudimą prekiauti alkoholiniais gėrimais sezoninėse paplūdimių kavinėse tikslinga palikti atsižvelgiant į tai, kad vartojant alkoholinius gėrimus paplūdimiuose didėja apsvaigusiujų nuo alkoholio asmenų skendimo rizika“.

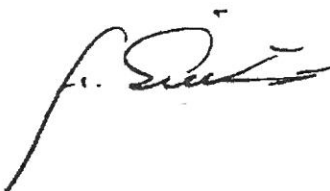
Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2019 m. rugpjūčio 22 d. raštu Nr. (28.4-41E0-3-3164) dėl draudimo prekiauti alkoholiniais gėrimais paviljonuose pateikė poziciją: „Pažymėtina, kad iki naujo teisinio reguliavimo įsigaliojimo (draudimo prekiauti alkoholiniais gėrimais paviljonuose) lieka itin trumpas laikotarpis teisėkūros proceso atžvilgiu. Todėl manytina, kad šiuo metu iš esmės keisti numatomą teisinį reguliavimą nebūtų tikslinga ir nederėtų su Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje išreikštu siekiu sukurti vientisą, nuoseklią, darnią ir veiksmingą teisės sistemą“.

Svarbu suprasti, kad alkoholio kontrolės priemonės yra orientuotos į žmonių sveikatos ir produktyvumo išsaugojimą, kas teigiamai veikia verslo aplinką, šalies ekonomiką ir gerovę.

Ministerija nepritaria Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtam Įstatymo projektui, nes jis akivaizdžiai prieštarauja:

1. Įstatymo tikslui – mažinti bendrąjį alkoholio suvartojimą, jo prieinamumą, daromą žalą sveikatai, Įstatyme nurodytiems valstybės alkoholio kontrolės politikos principams,
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės Programos siekiui įvairiomis priemonėmis mažinti alkoholio prieinamumą ir vartojimą,
3. bendrai valstybės vykdomai alkoholio kontrolės politikos kryptčiai, remiamai Pasaulio sveikatos organizacijos ir Lietuvos gyventojų (dėl Įstatymo pakeitimo projekto ir jo įgyvendinimo buvo surinkta daugiau kaip 61 tūkst. Lietuvos gyventojų parašų),
4. Lietuvos Respublikos Seimo išreikštai pozicijai, nes visiems Seime įregistruotiems Įstatymo pakeitimo projektams dėl Įstatyme įtvirtintų nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliosiančių prekybos alkoholiniais gėrimais apribojimų atšaukimo, pakeitimo ar atidėjimo buvo nepritarta Seimo 2019 m. rugsėjo 17 d. posėdžio metu.

Viceministras

Algirdas Šešelgis

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2019-10-03 Nr. (1.6E)2T-986
Į 2019-09-19 Nr. (28.4-41K)-3-3500

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ALKOHOLIO KONTROLĖS ĮSTATYMO NR. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 IR 34 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XIII-394 10 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija gavo išvadai gauti pateiktą Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo Nr. I-857 2, 16, 16¹, 17, 18, 22, 28, 29 ir 34 straipsnių pakeitimo įstatymo Nr. XIII-394 (toliau – AKĮ pakeitimo įstatymas) 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Projektas). Pagal kompetenciją įvertinę Projektą, pastabų ir pasiūlymų teisės technikos požiūriu neturime, tačiau atsižvelgdami į Projekto aiškinamajame rašte nurodytas Projekto rengimą paskatinusias priežastis ir juo siekiamus tikslus, teikiame nuomonę dėl siūlomų teisinio reguliavimo priemonių tinkamumo.

Projektu siūloma atidėti dar neįsigaliojusių AKĮ pakeitimo įstatymo nuostatų įsigaliojimą, aiškinamajame rašte nurodant, kad tuo siekiama: a) „iš naujo įvertinti pasirinktų teisinio reguliavimo priemonių proporcingumą ir veiksmingumą“ ir b) „suteikti ūkio subjektams ir visuomenei ilgesnį prisitaikymo prie naujo reguliavimo laikotarpį“. Atkreipiame dėmesį, kad minėti du siekiai yra iš principo nesuderinami ir vienas kitą paneigiantys. Ūkio subjektų veiklos teisinis reguliavimas, ypač nustatantis naujus ūkinės veiklos ribojimus arba reikalaujantis tam tikrų investicijų, esminių vykdomos veiklos pokyčių, visų pirma, turėtų būti priimamas tik prieš tai išsamiai ir atsakingai įvertinus naujo reguliavimo galimą poveikį tiek laukiamų, tiek galimų neigiamų pasekmių aspektu, pašalinus abejones dėl teisinio reguliavimo pagrįstumo, proporcingumo, reikalingumo. Ir tik vėliau, įstatymų leidėjui apsisprendus keisti įstatymo nuostatas dėl ūkinės veiklos reguliavimo tam tikru būdu, turėtų būti sprendžiamas klausimas dėl prisitaikymui prie naujo teisinio reguliavimo reikalingo laikotarpio trukmės ir, atitinkamai, dėl įstatymo įsigaliojimo datos.

Projekto aiškinamajame rašte dėstomi argumentai tikslingumo suteikti ūkio subjektams ilgesnį laikotarpį prisitaikyti prie priimto teisinio reguliavimo nuostatų iš esmės nepagrindžia. Vietoj to nurodoma, jog AKĮ pakeitimo įstatymu įtvirtintas reguliavimas nebuvo pakankamai įvertintas ir pagrįstas, jis vertinamas kaip nustatantis neproporcingai griežtus ribojimus, turėsiantis neigiamų pasekmių verslo sąlygoms, darbo rinkai, Lietuvos vertinimui tarptautiniuose reitinguose ir galimai nepasiekiantis jam keltų tikslų. Atsižvelgiant į šiuos teiginius, pažymėtina, kad nukėlus kritikuojamo teisinio reguliavimo įsigaliojimo datą, aptartos neigiamos pasekmės nebūtų

pašalintos, o tik jų atsiradimas būtų nukeltas vėlesniam laikui. Be to, turint omenyje pateikiamą informaciją, kad iki ūkinės veiklos ribojimų įsigaliojimo numatoma jų peržiūra, poveikio vertinimas ir alternatyvių sprendimų paieška (tuo suponuojant, kad po minėtų veiksmų atlikimo labai tikėtinas šių ribojimų atšaukimas), pastebėtina, kad Projektu siūlomas įstatymo nuostatų įsigaliojimo termino atidėjimas gali tik suklaidinti ūkio subjektus ir paskatinti juos rengtis tokiam įstatyminio reguliavimo pokyčiui, kuris gali ir neįvykti. Šiame kontekste paminėtina ir tai, kad dažna teisės aktų kaita ir nenuoseklus verslo sąlygų reguliavimas nedera su teisėkūros stabilumo principu bei skatina verslo subjektų neužtikrintumą, nepasitikėjimą valstybe ir su tuos susijusias neigiamas pasekmes.

Reziumuojant, manytume, kad Projekto aiškinamajame rašte dėstomi teiginiai tinkamesni ne AKĮ pakeitimo įstatymo nuostatų įsigaliojimo termino atidėjimui, o jomis nustatomo teisinio reguliavimo pakeitimui arba pripažinimui netekusiu galios pagrįsti.

Teisingumo viceministrė

Irma Gudžiūnaitė

